

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СТОМАТОЛОГІЇ
ТА ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра ортопедичної стоматології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
Іван МИРОНЮК/
« 30 » вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних
стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та
профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей та дорослих»

Рівень вищої освіти:	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність	II Стоматологія
Освітня програма	Стоматологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей та дорослих» для здобувачів третього рівня вищої освіти галузі знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення спеціальності II Стоматологія освітньої програми «Стоматологія».

Розробники:

Костенко С.Б. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри ортопедичної стоматології
Костенко Є.Я. – д.мед.н., професор, професор кафедри ортопедичної стоматології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
ортопедичної стоматології

протокол № 1 від «10» вересня 2025 р.

Завідувач кафедри С.Б. д.мед.н., проф. Костенко С.Б.

Схвалено науково-методичною комісією навчально-наукового інституту стоматології та лабораторної медицини

протокол № 2 від «24» вересня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії О.В. д.мед.н., проф. Клітинська О.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 4	Очна форма навчання	Заочна форма навчання
	Статус дисципліни	
	Обов’язкова	
	Рік підготовки:	
Кількість модулів – 2	1	
	Семестр:	
Змістових модулів – 4	II	
Загальна кількість годин – 120	Лекції:	
	24	8
Тижневих годин: для денної форми навчання: аудиторних – 14 самостійної роботи – 106	Практичні (семінарські):	Практичні (семінарські):
	24	6
	Лабораторні:	
	0	0
	Самостійна робота:	
	72	106
	Вид контролю:	
	екзамен	
	Форма контролю:	
	усна	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей та дорослих» є обґрунтування факторів ризику виникнення стоматологічних захворювань, лікування сучасними методиками.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1. Інтегральна компетентність:

- здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної стоматології, дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;

2. Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК05 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК06 Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні.
- ЗК07 Здатність розробляти та управляти науковими проектами.

3. Фахові (спеціальні) компетентності спеціальності (СК)

- СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях.
- СК02. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері стоматології та дотичні до них міждисциплінарні проекти.
- СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах вищої освіти.
- СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.
- СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.
- СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумови вивчення навчальної дисципліни «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей та дорослих» є вивчення наступних навчальних дисциплін на попередньому рівні навчання:

- Ортопедична стоматологія
- Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія
- Терапевтична стоматологія
- Хірургічна стоматологія
- Дитяча стоматологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості

лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей та дорослих» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мати концептуальні та методологічні знання зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.	ПРН 01
Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці.	ПРН 02
Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявні літературні дані.	ПРН 04
Застосовувати загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології.	ПРН 06
Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини.	ПРН 07
Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.	ПРН 09
Розробляти та досліджувати моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології та у дотичних міждисциплінарних напрямках.	ПРН 10

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Видами навчальної діяльності здобувачів освіти відповідно до навчального плану є:

- 1) лекції – розкривають проблемні питання відповідних розділів стоматології;
- 2) практичні/клінічні заняття - обговорення теми заняття з використанням наочних посібників та муляжів, стоматологічного обладнання та інструментарію; відпрацювання аспірантами стоматологічних маніпуляцій під час заняття на фантомах чи діагностичних моделях; проведення аналізу діагностичних моделей та інших додаткових видів обстеження; вирішення ситуаційних задач, що мають клінічне спрямування, а також вирішення тестових завдань.
- 3) самостійна робота аспіранта – опрацювання навчального матеріалу, підготовка до лекцій та практичних/клінічних занять. Індивідуальне опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури професійного спрямування чи електронних інформаційних

ресурсів.

Засобами оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- індивідуальна теоретична співбесіда (опитування) на клінічних/практичних заняттях;
- тестовий контроль відповідно до етапів заняття (формат А);
- виконання індивідуальних та групових теоретично-практичних завдань під час клінічних занять та самостійної роботи;
- вирішення типових ситуаційних задач відповідно до етапів заняття;
- контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок;
- поточний контроль;
- модульний контроль;
- підсумковий контроль (диференційований залік)

Викладання дисципліни демонструється наступними методами:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) за джерелом інформації:

- а) вербальні (словесні): лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), пояснення, розповідь, бесіда;
- б) наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- в) практичні (застосування знань, набуття та закріплення умінь і практичних навичок (зняття анатомічних відбитків альгінатною відбитковою масою, функціональних відбитків С-силіконовою відбитковою масою, відливання діагностичних та комбінованих гіпсових моделей, моделювання анатомічної форми різних груп зубів, препарування штучних зубів під різні види вкладок та моделювання їх воскових репродукцій);

2) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

3) за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;

4) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота аспірантів: з книгою й інтернет-ресурсами; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- навчальні дискусії;
- інтерактивні та інноваційні методи навчання (кейс-метод);
- створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості (заохочення до наукових публікацій або участі у олімпіаді з дисциплін серед ВНЗ України, аспірантських конференціях).

Максимальна ефективність навчання досягається за умови системного поєднання даних методів.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти відбувається відповідно до:

- Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному

закладі «Ужгородський національний університет»

<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>;

- Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсових) екзаменів і

заліків в Ужгородському національному університеті
<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>;

- Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070> з дотриманням норм академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність в Ужгородському національному університеті <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>.

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти включають поточний і підсумковий контроль знань навичок здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни на кожному практичному занятті відповідно до календарно-тематичного плану.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння самостійно опрацьовувати текстовий масив інформації, осмисливши зміст теми, а також публічне представлення індивідуального завдання чи презентація певного матеріалу.

Об'єктами поточного контролю знань аспірантів є систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни, виконання завдань для самостійного опрацювання, в т.ч. ситуаційних задач.

Форми поточного контролю:

- індивідуальне усне опитування за теоретичними питаннями на основі рекомендованої літератури, що включені до методичних розробок з відповідних тем;
- ситуаційні задачі за тематикою практичного заняття (аналіз інтраоральних фотографій, опис клінічних ситуацій поданих у вигляді усного, текстового чи графічного матеріалу, розшифрування ортопантомограми чи томограми);
- тестові завдання з однією правильною відповіддю (формат А), в т.ч. з використанням платформи електронного навчання
- структуровані письмові контрольні роботи.

Змістовий модульний контроль проводиться по завершенню змістового модуля на практичному занятті за розкладом, складається аспірантом за умови відсутності академічної заборгованості з дисципліни «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей та дорослих», включає в себе контроль теоретичних знань та практичних навичок і вмінь.

Форми модульного контролю:

- Індивідуальне усне опитування;
- Письмове вирішення тестових завдань;
- Письмовий теоретичний контроль;
- Вирішення ситуаційних задач

Підсумковий контроль передбачає визначення рівня сформованих теоретичних знань та практичних навичок. Проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни (окреме навчальне заняття).

Форма підсумкового контролю: екзамен

Екзамен – це форма кінцевого контролю, яка полягає в оцінюванні засвоєння аспірантом навчального матеріалу навчальної дисципліни на підставі результатів поточного навчання, виконання індивідуальних та контрольних заходів.

Критерії оцінювання курсової роботи (проєкту) (у разі потреби)

Курсова робота не передбачена.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
10	10	10	10	10	10		

T1 – T8 – заняття модуля 1 відповідно до змісту навчальної дисципліни

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100
10	10	10	10	10	10		

T7 – T12 – заняття модуля 2 відповідно до змісту навчальної дисципліни

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	60	6	60
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Презентація	-	-	-	-
Модульна контрольна робота	1	40	1	40
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті.

До підсумкового контролю допускаються аспіранти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної підготовки.

Підсумковий модульний контроль проводиться на останньому практичному занятті. Кожен аспірант отримує білет, в якому є 3 запитання, кожне питання оцінюється від 0 до 10 балів (максимальна кількість 30 балів). Тестові завдання (10 тестових завдань по 1 балу кожне) – максимальна кількість – 10 балів. Загалом максимальний бал за модуль – 40.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли здобувач освіти дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання аспірант застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою. Рівень компетентності – високий.

Оцінка добре (В) виставляється здобувачу освіти, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань аспірант застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою. Рівень компетентності – достатній.

Оцінка добре (С) виставляється здобувачу освіти, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності. Рівень компетентності – середній.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли здобувач освіти розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань аспірант припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу. Рівень компетентності низький.

Оцінка задовільно (Е) виставляється, коли здобувач освіти неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань аспірант припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у аспіранта

Оцінка незадовільно (FX) виставляється здобувачу освіти, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий аспірант виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється здобувачу освіти, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий аспірант не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань аспірантів, дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Аспірант має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті

Відповідно до чинного законодавства України та Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті (від 03 березня 2020 р., <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>) здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Визнання таких результатів можливо тільки для навчальних дисциплін, які починають викладатися із другого семестру.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, можливо якщо такі відповідають вимогам освітньої програми щодо формування запланованих компетентностей. Загалом за період навчання результати навчання в неформальній освіті можуть бути зараховані в обсязі не більше 10% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою. Види неформальної освіти, результати яких можуть бути перезараховані: тематичні удосконалення, вебінари, курси, стажування, практики, тренінги, майстер-класи (ворк-шопи), організовані на платформах «Prometheus», «Coursera», закладів вищої освіти та офіційних провайдерів БПР, визнаних МОЗ України, участь у наукових форумах та конференціях, публікації у фахових наукових виданнях та виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» та «Web of Science». Тематика вказаних заходів та активності повинна відповідати змісту робочої програми (тематичні плани лекцій та практичних/семінарських занять).

Процедура визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті проводиться комісійно. Для цього здобувач вищої освіти не пізніше 30 календарних днів до завершення семестру (в якому вивчається навчальна дисципліна, щодо якої бажає провести перезарахування результатів навчання) подає до деканату факультету відповідну заяву та документи, які підтверджують факт отримання неформальної освіти (сертифікат, посвідчення, свідоцтво, освітні програми тощо). Відповідно до отриманої заяви деканат утворює предметну комісію у складі гаранта освітньої програми, завідувача відповідної профільної кафедри та науково-педагогічних працівників, які викладають відповідну навчальну дисципліну. Комісія формує висновок щодо обсягів кредитів ЄКТС, можливих для перезарахування та надає його керівництву факультету та на профільну кафедру, відповідно до Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Оцінка зв'язків факторів довкілля із захворюваннями порожнини рота.

Змістовий модуль 1. Фактори ризику, що впливають на поширеність захворювань ротової порожнини.

Тема 1. Оцінка зв'язків факторів довкілля із захворюваннями порожнини рота.

Тема 2. Аналіз домінуючих мікробних асоціацій у порожнині рота і їхні особливості.

Тема 3. Визначення чутливості мікроорганізмів до антибактеріальних та антисептичних препаратів.

Тема 4. Визначення рівня мікробного ценозу ротової рідини у дітей різних етнічних груп, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду.

Змістовий модуль 2. Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота та вплив на де мінералізацію твердих тканин.

Тема 5. Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота в осіб молодого віку із запальними локалізованими захворюваннями тканин пародонта.

Тема 6. Результати морфологічного дослідження твердих тканин зуба при розвитку каріозного процесу у пришийковій області та характеру локального пошкодження тканин пародонта.

Модуль 2. Сучасні методики лікування та запобігання захворювань ротової порожнини.

Змістовий модуль 3. Антисептики, аналіз методів ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.

Тема 7. Ефективність антисептиків щодо клінічних ізолятів мікроорганізмів асоційованих з запальними захворюваннями пародонту.

Тема 8. Теоретичне обґрунтування використання ультразвукової ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.

Тема 9. Теоретичне обґрунтування спектрофотометричного методу ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.

Змістовий модуль 4. Фізіотерапевтичні методи лікування захворювань порожнини рота. Загальні положення реєстрації стоматологічного статусу.

Тема 10. Критерії оцінки впливу фізіотерапевтичних методів лікування в стоматологічній практиці.

Тема 11. Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих за шифрами та кодами.

Тема 12. Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих при заповненні пародонтологічних карт.

6.2. Структура навчальної дисципліни очна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Модуль 1						
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Оцінка зв'язків факторів довкілля із захворюваннями порожнини рота.	10	2	2	-	-	6
Тема 2. Аналіз домінуючих мікробних асоціацій у порожнині рота і їхні особливості.	10	2	2	-	-	6
Тема 3. Визначення чутливості мікроорганізмів до антибактеріальних та антисептичних препаратів.	10	2	2	-	-	6
Тема 4. Визначення рівня мікробного ценозу ротової рідини у дітей різних етнічних груп, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду	10	2	2	-	-	6
Разом	40	8	8	-	-	24
Змістовий модуль 2						
Тема 5. Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота в осіб молодого віку із запальними локалізованими захворюваннями тканин пародонта	10	2	2	-	-	6
Тема 6. Результати морфологічного дослідження твердих тканин зуба при розвитку каріозного процесу у пришийковій області та характеру локального пошкодження тканин пародонта.	10	2	2	-	-	6
Разом	20	4	4	-	-	12
Разом за модуль	60	12	12	-	-	36
Модуль 2						
Змістовий модуль 3						
Тема 7. Ефективність антисептиків щодо клінічних ізолятів мікроорганізмів асоційованих з запальними	10	2	2	-	-	6

захворюваннями пародонту.						
Тема 8. Теоретичне обґрунтування використання ультразвукової ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.	10	2	2	-	-	6
Тема 9. Теоретичне обґрунтування спектрофотометричного методу ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.	10	2	2	-	-	6
Разом	30	6	6	-	-	18
Змістовий модуль 4						
Тема 10. Критерії оцінки впливу фізіотерапевтичних методів лікування в стоматологічній практиці.	10	2	2	-	-	6
Тема 11. Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих за шифрами та кодами.	10	2	2	-	-	6
Тема 12. Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих при заповненні пародонтологічних карт	10	2	2	-	-	6
Разом	30	6	6	-	-	18
Разом за модуль 2	60	12	12	-	-	36
Разом за семестр	120	24	24	-	-	72

Теми лекційних занять

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1.	Оцінка зв'язків факторів довкілля із захворюваннями порожнини рота.	2
2.	Аналіз домінуючих мікробних асоціацій у порожнині рота і їхні особливості.	2
3.	Визначення чутливості мікроорганізмів до антибактеріальних та антисептичних препаратів.	2
4.	Визначення рівня мікробного ценозу ротової рідини у дітей різних етнічних груп, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду.	2
5.	Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота в осіб молодого віку із запальними локалізованими захворюваннями тканин пародонта.	2
6.	Результати морфологічного дослідження твердих тканин зуба при розвитку каріозного процесу у пришийковій області та характеру локального пошкодження тканин пародонта	2
7.	Ефективність антисептиків щодо клінічних ізолятів мікроорганізмів асоційованих з запальними захворюваннями пародонту.	2
8.	Теоретичне обґрунтування використання ультразвукової ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.	2
9.	Теоретичне обґрунтування спектрофотометричного методу ідентифікації основних стоматологічних матеріалів	2
10.	Критерії оцінки впливу фізіотерапевтичних методів лікування в стоматологічній практиці.	2
11.	Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих за шифрами та кодами.	2

12.	Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих при заповненні пародонтологічних карт	2
	Разом	24

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оцінка зв'язків факторів довкілля із захворюваннями порожнини рота.	2
2	Аналіз домінуючих мікробних асоціацій у порожнині рота і їхні особливості.	2
3	Визначення чутливості мікроорганізмів до антибактеріальних та антисептичних препаратів.	2
4	Визначення рівня мікробного ценозу ротової рідини у дітей різних етнічних груп, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду.	2
5	Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота в осіб молодого віку із запальними локалізованими захворюваннями тканин пародонта.	2
6	Результати морфологічного дослідження твердих тканин зуба при розвитку каріозного процесу у пришийковій області та характеру локального пошкодження тканин пародонта	2
7	Ефективність антисептиків щодо клінічних ізолятів мікроорганізмів асоційованих з запальними захворюваннями пародонту.	2
8	Теоретичне обґрунтування використання ультразвукової ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.	2
9	Теоретичне обґрунтування спектрофотометричного методу ідентифікації основних стоматологічних матеріалів	2
10	Критерії оцінки впливу фізіотерапевтичних методів лікування в стоматологічній практиці.	2
11	Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих за шифрами та кодами.	2
12	Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих при заповненні пародонтологічних карт	2
	Разом	24

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оцінка зв'язків факторів довкілля із захворюваннями порожнини рота.	6
2	Аналіз домінуючих мікробних асоціацій у порожнині рота і їхні особливості.	6
3	Визначення чутливості мікроорганізмів до антибактеріальних та антисептичних препаратів.	6
4	Визначення рівня мікробного ценозу ротової рідини у дітей різних етнічних груп, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду.	6
5	Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота в осіб молодого віку із запальними локалізованими захворюваннями тканин пародонта.	6

6	Результати морфологічного дослідження твердих тканин зуба при розвитку каріозного процесу у пришийковій області та характеру локального пошкодження тканин пародонта	6
7	Ефективність антисептиків щодо клінічних ізолятів мікроорганізмів асоційованих з запальними захворюваннями пародонту.	6
8	Теоретичне обґрунтування використання ультразвукової ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.	6
9	Теоретичне обґрунтування спектрофотометричного методу ідентифікації основних стоматологічних матеріалів	6
10	Критерії оцінки впливу фізіотерапевтичних методів лікування в стоматологічній практиці.	6
11	Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих за шифрами та кодами.	6
12	Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих при заповненні пародонтологічних карт	6
	Разом	72

6.5. Структура навчальної дисципліни заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Оцінка зв'язків факторів довкілля із захворюваннями порожнини рота.	9	-	-	-	-	9
Тема 2. Аналіз домінуючих мікробних асоціацій у порожнині рота і їхні особливості.	11	-	2	-	-	9
Тема 3. Визначення чутливості мікроорганізмів до антибактеріальних та антисептичних препаратів.	11	-	2	-	-	9
Тема 4. Визначення рівня мікробного ценозу ротової рідини у дітей різних етнічних груп, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду	11	2	-	-	-	9
Разом	42	2	4	-	-	36
Змістовий модуль 2						
Тема 5. Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота в осіб молодого віку із запальними локалізованими захворюваннями тканин пародонта	11	2	-	-	-	9
Тема 6. Результати морфологічного дослідження твердих тканин зуба при розвитку каріозного процесу у пришийковій області та характеру локального пошкодження тканин пародонта.	9	-	-	-	-	9
Разом	20	2	-	-	-	18
Разом за модуль	62	4	4	-	-	54

Модуль 2						
Змістовий модуль 3						
Тема 7. Ефективність антисептиків щодо клінічних ізолятів мікроорганізмів асоційованих з запальними захворюваннями пародонту.	11	-	2	-	-	9
Тема 8. Теоретичне обґрунтування використання ультразвукової ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.	9	-	-	-	-	9
Тема 9. Теоретичне обґрунтування спектрофотометричного методу ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.	11	2	-	-	-	9
Разом	31	2	2	-	-	27
Змістовий модуль 4						
Тема 10. Критерії оцінки впливу фізіотерапевтичних методів лікування в стоматологічній практиці.	11	2	-	-	-	9
Тема 11. Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих за шифрами та кодами.	8	-	-	-	-	8
Тема 12. Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих при заповненні пародонтологічних карт	8	-	-	-	-	8
Разом	27	2	-	-	-	25
Разом за модуль 2	58	4	2	-	-	52
Разом за семестр	120	8	6	-	-	106

Теми лекційних занять

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1	Визначення рівня мікробного ценозу ротової рідини у дітей різних етнічних груп, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду.	2
2	Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота в осіб молодого віку із запальними локалізованими захворюваннями тканин пародонта.	2
3	Теоретичне обґрунтування спектрофотометричного методу ідентифікації основних стоматологічних матеріалів	2
4	Критерії оцінки впливу фізіотерапевтичних методів лікування в стоматологічній практиці.	2
	Разом	8

6.6. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз домінуючих мікробних асоціацій у порожнині рота і їхні особливості.	2
2	Визначення чутливості мікроорганізмів до антибактеріальних та антисептичних препаратів.	2
3	Ефективність антисептиків щодо клінічних ізолятів мікроорганізмів асоційованих з запальними захворюваннями пародонту.	2
	Разом	6

6.7. Самостійна робота заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оцінка зв'язків факторів довкілля із захворюваннями порожнини рота.	9
2	Аналіз домінуючих мікробних асоціацій у порожнині рота і їхні особливості.	9
3	Визначення чутливості мікроорганізмів до антибактеріальних та антисептичних препаратів.	9
4	Визначення рівня мікробного ценозу ротової рідини у дітей різних етнічних груп, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду.	9
5	Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота в осіб молодого віку із запальними локалізованими захворюваннями тканин пародонта.	9
6	Результати морфологічного дослідження твердих тканин зуба при розвитку каріозного процесу у пришийковій області та характеру локального пошкодження тканин пародонта	9
7	Ефективність антисептиків щодо клінічних ізолятів мікроорганізмів асоційованих з запальними захворюваннями пародонту.	9
8	Теоретичне обґрунтування використання ультразвукової ідентифікації основних стоматологічних матеріалів.	9
9	Теоретичне обґрунтування спектрофотометричного методу ідентифікації основних стоматологічних матеріалів	9
10	Критерії оцінки впливу фізіотерапевтичних методів лікування в стоматологічній практиці.	9
11	Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих за шифрами та кодами.	8
12	Реєстрація стоматологічного статусу дітей та дорослих при заповненні пародонтологічних карт	8
Разом		106

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання не передбачається.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Костенко Є. Я., Мішалов В. Д. Методи ультразвукової діагностики в ідентифікації основних стоматологічних матеріалів. – 2018.
2. Костенко Є. Я. Епідеміологічний аналіз наявності та достовірності стоматологічної документації //Інтегративна антропологія. – 2013. – №. 2. – С. 38-42.
3. Остапко О. І. Наукове обґрунтування шляхів та методів профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей в регіонах з різним рівнем забруднення довкілля //Автореф. д. мед. – 2011. – №. 2011.
4. Політун А. М., Марченко Н. С. Загальна оцінка стану твердих тканин зубів та чинників ризику розвитку карієсу зубів у осіб молодого віку //ScienceRise. – 2016. – Т. 4. – №. 3 (21). – С. 16-22.
5. Кулигіна В. М., Аршинников Р. С. Динаміка показників кислотостійкості, вогнищевої демінералізації та швидкості ремінералізації емалі зубів у пацієнтів з різними видами зубних відкладень //Biomedical and biosocial anthropology. – 2014. – №. 23. – С. 203.

Допоміжна література

1. Godovanets O. Аналіз чинників ризику розвитку карієсу зубів у дітей, хворих на дифузний нетоксичний зоб //Medicina stomatologică. – 2018. – Т. 46. – №. 1. – С. 19-24.
2. Гладка О. М. Вплив карієспрофілактичних засобів на резистентність емалі в пацієнтів із високим рівнем інтенсивності карієсу зубів //Український стоматологічний альманах. – 2013. – №. 6.
3. Дурягіна Л. Х. Показники швидкості слиновиділення, стан кислотно-лужної рівноваги і мікробіоценозу порожнини рота в динаміці лікування хворих зі стоматологічною патологією, поєднаною з депресивним станом //Український стоматологічний альманах. – 2013. – №. 6.
4. Холодняк О. В., Костенко Є. Я., Добровольська М. К. Стан кислотно-лужної рівноваги у порожнині рота в осіб молодого віку із запальними локалізованими захворюваннями тканин пародонта //Клінічна та експериментальна патологія. – 2016. – №. 15, № 4. – С. 130-134.
5. Микитенко А. О., Микитенко А. О. Патогенетичне обґрунтування ефективності мультипробіотикотерапії у хворих на хронічний генералізований пародонтит (експериментально-клінічне дослідження) : дис. – СумДУ, 2015.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://elib.umsa.edu.ua/bitstream/umsa/5758/1/psz.pdf>
2. <https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/ADoc12.pdf>
3. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/25967/1/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%20%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%B2_2019.pdf
4. <http://res.in.ua/metodichni-vkazivki-do-praktichnih-zanyate-z-terapevtichnoyi-s.html?page=9>
5. <https://gukdental.com.ua/articles/121-modern-ideas-about-the-causes-of-tooth-decay>